

TARTU ÜLIKOOL
FILOSOOFIATEADUSKOND
EESTI JA ÜLDKEELETEADUSE INSTITUUT

Roman Golubev

LIIKUMISTEED VÄLJENDAVALD
VERBISATELLIIDID EESTI KEELES JA NENDE
TÕLKEVASTED VENE KEELES

Bakalaureusetöö

Juhendaja Raili Pool

TARTU 2015

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. L. Talmy verbi- ja satelliidikeelte tüpologia.....	5
2. Eesti keele verbitüübid.....	9
3. Vene keele verbiprefiksid.....	11
4. Liikumisteed väljendavad verbisatelliidid eesti keeles ja nende tõlkevasted vene keeles.....	14
4.1. Välja.....	14
4.2. Sisse.....	15
4.3. Ära.....	16
4.4. Alla.....	17
4.5. Üles.....	18
4.6. Mööda.....	19
4.7. Läbi.....	20
4.8. Eemale.....	21
4.9. Juurde.....	21
4.10. Edasi.....	21
4.11. Maha.....	23
4.12. Ligemale.....	24
4.13. Minema.....	24
4.14. Ümber.....	25
4.15. Lähemale.....	25
4.16. Ringi.....	26
4.17. Tagasi.....	27
Kokkuvõte.....	30
Kasutatud kirjandus.....	32
The satellites in Estonian motion verbs and their Russian counterparts. Summary.....	35
Lisa.....	36

Sissejuhatus

Käesolev bakalaureusetöö käsitleb eesti keele liikumisverbide juurde kuuluvaid liikumisteed väljendavaid afiksaaladverbe ja nende vastavaid verbiprefikseid või muid tõlkevasteid vene keeles. Töös kasutatakse Leonard Talmy (2008) verbi- ja satelliidikeelte tüpoloogiat, mille järgi võib nii eesti keele afiksaaladverbe kui ka vene keele verbiprefikseid pidada nn verbisatelliitideks. Käesolevas töös käsitletakse ainult liikumise teed väljendavaid verbisatelliite.

Liikumisteed väljendavate eesti keele verbisatelliitide ja nende venekeelsete tõlkevastete kontrastiivset analüüsi ei ole varem tehtud, seepärast võiks see töö olla huvitav oma uudsuse poolest. Nii eesti keele kui ka vene keele verbidele on pühendatud palju kirjandust, neid on uuritud ja kirjeldatud üsna palju, kuid enamasti on neid käsitletud üksteisest eraldi.

Erinevate keelte väljendusviiside võrdlemist nimetatakse kontrastiivseks grammatikaks. Kontrastiivne grammatika aitab võõrkeelt õppivatel inimestel paremini aru saada õpetatava keele loogikast ja struktuurist ning antud uurimistöö järeldused võiksid huvi pakkuda ka neile, kes tegelevad keele teoreetiliste harudega.

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks on uurida, millised vastavused on eesti keele afiksaaladverbide ja vene keele verbiprefiksitate vahel. Töös käsitletakse küsimust, kas eesti keele afiksaaladverbi tõlgitakse vene keelde alati verbiprefiksitate abil või ka kuidagi teisiti. Siinjuures on oluline rõhutada, et käesolevas töös vaadeldakse ainult liikumisverbe ja nende juurde kuuluvaid afiksaaladverbe.

Bakalaureusetöö koosneb teoreetilisest ja uurimuslikust osast. Teoreetiliseks aluseks on võetud Leonard Talmy tüpoloogia, mille järgi maailma keeled jagatakse verbikeelteks ja satelliidikeelteks (Talmy 2007). Selle tüpoloogia järgi on eesti ja vene keel mõlemad satelliidikeeled. Oluliseks allikaks on ka Dan Slobini (1996) artikkel „Two Ways to Travel: Verbs of Motion in English and Spanish”, milles omakorda

analüüsitakse Talmy tüpoloogiat. Eesti keeleteaduse allikatest on töös kasutatud Raili Pooli ja Renate Pajusalu (2012) liikumissündmusi käsitlevat artiklit ning Ann Veismanni ja Ilona Trageli (2008) artiklit liikumissuuna ja aspekti seostest.

Uurimusliku osa materjaliks on eesti kirjanike teosed ja nende tõlked vene keelde, millest on võetud lausenäiteid, demonstreerimaks liikumisteed väljendavaid afiksaaladverbe eesti keeles ning nende venekeelseid tõlkevasteid.

1. L. Talmy verbi- ja satelliidikeelte tüpologia

Järgnevalt käsitlen L. Talmy esitatud skeemi, et näidata suunda näitavaid elemente liikumisverbidel. Alltoodud näidetest on hästi näha, kuidas seda rolli mängivad erinevad eraldatavad ja mitteeraldatavad prefiksud. Kuigi kaldun traditsioonilise grammatika poole, on Talmy tüpologia kasulik üldpildi joonistamiseks. Joonis 1 illustreerib verbisatelliitidena esinevaid verbiprefikseid saksa, ladina ja vene keeles.

	Saksa keeles	
	<i>„eraldatav“ prefiks</i>	<i>„mitte eraldatav prefiks“</i>
Satelliit:	←entzwei	←zer-
Verbi kompleks:	brechen ←entzwei (entzweibrechen)	brechen ←zer- (zerbrechen)
Näitelause:	Der Tisch brach entzwei „Laud murdus pooleks“	Der Tisch zerbrach „Laud murdus tükkideks“

	Ladina keeles	Vene keeles
	<i>Prefiks</i>	<i>prefiks</i>
Satelliit:	←in-	←v-
Verbi kompleks:	volare ←in- (involare)	letet' ←v- (vletet')
Näitelause:	Avis involavit „Lind lendas sisse“	Ptica vletela „Lind lendas sisse“

Joonis 1. **Verbisatelliitidena esinevad verbiprefiksud saksa, ladina ja vene keeles (Talmy 2008: 140)**

Liikumissündmuste väljendamine erineb keeltes ohtrasti ning sel põhjusel mõtles Leonard Talmy (2007) välja oma tüpologia, milles ta jagab keeli nn satelliidikeelteks ja verbikeelteks. Satelliidikeeltele on omane liikumise ja liikumisviisi ning

liikumispõhjuse ühendamine, teed väljendatakse verbist eraldi niinimetatud satelliidi abil, satelliit on omakorda kas verbipartikkel või verbiprefiks. Talmy järgi on satelliidikeelte rühm üsna suur, sinna hulka kuuluvad peaaegu kõik indoeuroopa keeled, sealhulgas ka vene keel ning soome-ugri keeled. Romaani keeled aga sellesse rühma ei sobi, sest nendel on selle tüpologia järgi tüüpiline verbikeelte liikumistee väljendamisviis. Näiteks veel on hiina keel liigitatud satelliidikeeleks. Verbikeelte verbitüvedes on ühendatud liikumine ja tee; liikumisviisi ning põhjust väljendatakse verbist eraldi adverbiaalide või gerundiivide abil, mis tähendab, et liikumisviisi ja põhjuse väljendamiseks on seda tüüpi keeltes teist verbi vaja. (Talmy 2008: 72)

Seda tüpoloogilist erinevust saab illustreerida inglise ja hispaania keele näitel. Talmy liigituse järgi kuulub inglise keel satelliidikeelte hulka ning hispaania keel verbikeelte hulka. Üks ja sama lause tähendusega *Pudel ujus välja* on inglise keeles *The bottle floated out*, samal ajal hispaania keeles väljendatakse seda lauset nii: *La botella salió flotando*, mis eestikeelses tõlkes oleks *Pudel väljus ujudes*. Inglise keeles satelliit *out* mida lisatakse verbi juurde, kannab põhiinformatsiooni liikumistee kohta, samal ajal kui hispaania keeles verb *salir* kannab iseendas seda informatsiooni. (Slobin 1996)

Eesti keeles (nagu ka vene keeles) on võimalik väljendada ühe sõna abil – tegusõna tüvega – ühtaegu nii liikumist kui ka liikumisviisi (nt *ujuma*, *jooksma*, *lendama*, *hüppama*), kusjuures liikumise tee normaalne ja tüüpiline väljendamine toimub afiksaaladverbide abil (nt *välja jooksuma*, *sisse lendama*, *üle ujuma*). Esitatud näidetest nähtub, et Talmy tüpologia järgi mängib satelliidi rolli eesti keeles afiksaaladverb.

Järgnevates näidetes on esitatud eesti keele afiksaaladverbid ehk abimäärsõnad ja verbide venekeelsetes vastetes vastavalt vene keele mitteeraldatavad verbiprefiks, mis näitavad liikumise teed.

lendas sisse – влетел

jooksis välja – выбежал

sõitis üle – переехал

tuli juurde – подошёл

Sama kinnitavad ka R. Pool ja R. Pajusalu oma liikumissündmuste teemalises uurimuses: „Eesti keeles vormistatakse põhiverb ja afiksaaladverb eraldi sõnadena (nt *ronis välja*), vene keeles aga moodustab verbiprefiks põhiverbiga ühe terviku (nt *vyskočil*)“ (Pool, Pajusalu 2012: 159).

Talmy tüpologia järgi mängivad satelliidi rolli eesti keeles afiksaaladverbid ja vene keeles verbiprefiks. Toodud näidetest on näha, et verb ei väljenda liikumisteed ning sel juhul tuleks abiks võtta kas afiksaaladverb või siis verbiprefiks, sõltuvalt keelest, millega on tegemist. Vene keeles moodustavad põhiverb ja selle verbiprefiks ühe terviku, ühe morfeemi, mida lahku murda ei saa, sest vene keele puhul ongi prefiksaalne verb üks terve morfeem. Eesti keeles aga moodustavad verb ja afiksaaladverb semantilise terviku, kuid ei sula ühte morfeemi kokku.

„Satelliidikeeltes on põhiverbis ühendatud LIIKUMINE ja LIIKUMISVIIS/PÕHJUS ning TEED väljendatakse eraldi satelliidi abil, milleks on verbipartiklid ja verbiprefiks. Verbikeeltes on verbitüves ühendatud LIIKUMINE ja TEE, ning LIIKUMISVIISI ja PÕHJUST väljendatakse eraldi adverbiaalide või gerundiivide abil.“ (Pool, Pajusalu 2012: 158).

„Talmy tüpologia järgi võib nii eesti kui vene keelt lugeda satelliidikeelte hulka kuuluvaks. Nagu juba mainitud, on eesti ja vene keele verbisatelliitide vahel funktsionaalne keeltevaheline sarnasus: nii eesti keele afiksaaladverbid kui ka vene keele verbiprefiks võimaldavad liikumissündmuses muu hulgas edasi anda liikumise TEED, erinevus on satelliitide paiknemises“ (Pool, Pajusalu 2012: 158).

Leonard Talmy toetub oma teooria põhjendamisel faktile, et liikumist on võimalik kirjeldada, pöörates suuremat tähelepanu kas liikumisteele (*jooksis välja*, satelliidikeel) või liikumisviisile (*väljus joostes*, verbikeel) (Veismann, Tragel 2008: 516). „L. Talmy järgi jagunevad keeled universaalselt selle järgi, kumba kirjeldusviisi nad liikumissündmustest rääkides eelistavad (näiteks inglise keel on satelliidikeel nagu ka eesti keel, aga prantsuse ja hispaania keel on verbikeeled). Ilmunud on palju artikleid selle kohta, kas ja kuidas vastavat tüüpi keele kõnelejad pööravad rohkem tähelepanu liikumisviisile või liikumisteele, aga ka selle kohta, et kõiki keeli pole

siiski niisama lihtsalt nende kahe määratluse alla jaotada võimalik. Samuti esineb ühes keeles mõlemat strateegiat“ (Veismann, Tragel 2008: 516). Käesoleva bakalaureusetöö autor on samuti arvamisel, et ühte või teist keelt ei saa pidada puhtalt satelliidi- või verbikeeleks, sest ühes ja samas keeles võib olla mõlemat tüüpi verbe; see tähendab, et keele määramisel üheks või teiseks tüübiks arvestatakse verbide esinemise sagedust.

Eesti keele grammatikas, täpsemalt eesti keele afiksaaladverbide kujunemises, võib jälgida saksa keele mõjutusi. Selle põhjuseks on, et esimesed eesti keele grammatikad olid kontrastiivsed, mis tähendab, et eesti keelt kõrvutati saksa ja ladina keelega, püüdes leida neis keeltes vasteid ja sarnasusi. Esimene eesti keele grammatika on kirjutatud aastal 1637, mille autoriks oli Heinrich Stahl, luteriusu pastor, kes hakkas seda grammatikat kirjutama luteriusu laiemaks levitamiseks. (Kasik 2011: 26–27) Sama kinnitavad ka A. Veismann ja I. Tragel: „Kahtlemata on eesti keele afiksaaladverbide kujunemist mõjutanud saksa keele partikkelverbid (eesti ja saksa keele ühendverbide võrdlust vt Hasselblatt 1990)“ (Veismann, Tragel 2008: 518).

2. Eesti keele verbitüübid

Selles peatükis antakse ülevaade eesti keele verbitüüpidest ning keskendutakse põhjalikumalt käesoleva bakalaureusetöö seisukohast olulisimale tüübile – ühendverbidele. Kuna bakalaureusetöö on oma olemuselt kontrastiivne, esitab töö autor siin omalt poolt ka mõningaid eesti sõnade venekeelseid vasteid.

Verbide moodustuse kohta on teada, et mõlemas keeles on pöördelised (pöördelised, finiitsed) ja mittepöördelised (käändelised, infiniitsed) vormid. Peale selle, eesti keeles eristatakse struktuuri järgi ka (EKK 2007: 172–173):

- a) liitverbid, millel on üks juur; need võivad olla nii tuletatud kui ka mitte tuletatud, vene keeles nendele vastavad tihedamini ka verbi lekseemid: *tegeta, kasvata, varjata – делать / сделать, расти, скрывать / скрыть*;
- b) liitverbid, mis koosnevad kahest juurest või moodustatud liitnimisõnadest; vene keelde tõlkides mõnele neist või kas ühele sellise verbi tähendusele saab leida verbilised vastavused (*alakoortama – недогружать / недогрузить*), kuid tavaliselt sedasorti verbide tähendusi tuleb vahendada, tõlkides kirjeldavate sõnadega (*ristküsitama – устраивать / устроить перекрёстный допрос*);
- c) **ühendverbid**, mis koosnevad verbist ja afiksaaladverbist (abimäärsõnast): *sisse minema, alla kirjutama*; selle tüübi verbide vastavuseks vene keeles saavad olla **prefiksaalsed verbid**, nende puhul **vene keele verbi prefiks võib vastata eesti keele afiksaaladverbile** (ehk abimäärsõnale), näiteks: *входить / войти, подписывать / подписать*;
- d) väljendverbid, mis on nimisõna ja verbi idiomaatilised ühendid, mille semantika ei esine sõnade tähenduste summas, millest väljendverb seisneb, vaid moodustab uut tähendust *silma paistma, aru saama, halvaks panema – выдаваться, понимать, не одобрять*; vene keeles sellised verbid

vahendatakse erineval moel – verbi- sõnaühendi- ja püsiühendi abil (Külmoja jt 2003: 76).

Käesolevas bakalaureusetöös on vaatluse all ühendverbid ja nende koosseisu kuuluvad afiksaaladverbid.

Eesti keele abimäärsõnad ja vene keele verbiprefiksid

Ühendverbide afiksaaladverbe saab jagada nende funktsioonide järgi; sellised abisõnad nagu: *läbi, maha, minema, tulema, täis, valmis, välja, ära* väljendavad kas ruumilisi orientatsioone või omavad ja annavad põhivербile perfektivset tähendust juurde, kuid mõned neist väljendavad ka seisundit, need on järelikult seisundiadverbid. (Veismann, Tragel 2008: 518)

Prefiksid vene keeles ja afiksaaladverbid eesti keeles esinevad nimisõnade ja ühendverbide moodustamisel; kusjuures foneetiliselt kõlavad paljud eesti keele abimäärsõnad sarnaselt ees- ja tagasõnadega ning on väga lähedased neile tähenduse poolest, samamoodi nagu vene keeleski langevad prefiksid foneetika ja tähenduse suhtes eessõnadega kokku (Päll jt 1962).

Afiksaaladverbid eesti keeles, nagu verbiprefiksid vene keeles, kannavad mitte üksnes suuna tähendust liikumisverbide puhul, vaid väljendavad ka perfektivsust. See kehtib selliste afiksaaladverbide puhul nagu *läbi, ära, välja, maha* jt. Näiteks lausetes *Mina olen selle raamatu läbi lugenud – Я прочитал эту книгу; Töö on ära tehtud – Работа сделана* annavad afiksaaladverbid eesti keeles põhivербidele tegevuse lõpetatuse aspekti ning vene keelde tõlgituna väljendavad perfektivsust prefiksid *про-* ja *с-*.

Helle Metslang loetleb ka teisi afiksaaladverbe, mis väljendavad perfektivsust (*maha, läbi, välja, üles*) ja toimivad samal ajal direksionaalidena (Metslang 2001: 445). Sama loetelu leiab ka eesti keele teaduslikust grammatikast (EKG II 1993: 20–21).

3. Vene keele verbiprefiksid

Verbil on eriliselt tähtis roll lauses ja kõnes, uusi verbe moodustatakse prefiksite ja sufiksite abil, „verb on kõige keerulisem ja mahukam vene keele kategooria“ (Vinogradov 1986: 349).

Vene keeles toovad verbidega ühendatud prefiksid uued varjundid verbi põhitähendusse, st avavad selle uut sisu, tehes keelevaramu rikkamaks uute leksika elementidega. Verbide prefiksalisatsiooni kohta saab ka öelda, et sel moel tuletatud tegusõnad on omapärane väljendusjõud. Neid kasutavad palju ka kirjanikud, sest prefiksaalsed verbid annavad juurde põhiverbi tähendusele lisa- või uut varjundit ja kirjanikele on tavapärane selliste verbidega mängida ning moodustada verbe prefiksite abil eri kombinatsioonides. (Obnorskij 1948: 7)

Prefiksid kõige elavamate, kõige mõjusamate sõnamoodustuse vahenditena esinevad vältimatult ka verbides. „Kaasaegses vene keeles on kasutusel 18 produktiivset prefiksit: *в-*(во), *вз-*(вс-,воз-,вос-), *вы-*, *до-*, *за-*, *из-*(ис), *на-*, *над-*, *о-*(об-), *от-*, *пере-*, *по-*, *под-*, *при-*, *про-*, *раз-* (+ся), *с-*(со), *у-*“ (Averjanova 1966: 4).

Liikumist väljendavad prefiksaalsed verbid on rikkad erinevate tähenduste poolest, neil on nii otseseid kui ka ülekantud tähendusi. Ruumilisi tähendusi väljendades näitavad verbid liikumisteed, näiteks: *внести вещи в комнату* (tuppa asju sisse tooma), *унести отнести книги в библиотеку* (raamatuid raamatukokku ära viima), *отправить спутник в космос* (satelliiti kosmosesse ära saatma) jne. (Averjanova 1966: 7)

Vene keeles on erinevalt eesti keelest võimalik väljendada perfektivset aspekti prefiksi abil. Verbi perfektivsuse olemust saab määrata, kui vaadata või kuulata verbi algust, millele need prefiksid lisatakse. Imperfektivset aspekti saab oletada ka järgmise tunnuse järgi: vene keeles lihtne või ilma prefiksita verb kuulub tavaliselt imperfektivsete verbide hulka. Prefiksaalsel verbil on tavaliselt perfektivne aspekt olemas: *писать* (kirjutama) — *написать*, *записать*, *приписать*, *подписать*, *надписать*; *читать* (lugema) — *прочитать*, *начитать*, *перечитать*, *вычитать*, *дочитать*; *думать* (mõtleva) — *придумать*, *надумать*, *выдумать*; *делать*

(тегема) — *выделать, доделать, заделать, приделать, проделать, переделать, отделать, сделать* jne. (Vinogradov 1986: 421–437)

Mitte kõik prefiksaalsed verbid vene keeles ei ole perfektiiivset aspekti väljendavad verbid. Sellised prefiksaalsed verbid nagu *записывать, приписывать, надписывать, подписывать; прочитывать, перечитывать, дочитывать; придумывать, надумывать, выдумывать* ja mõned teised ka on imperfektiivsed. Vastupidi, sellised ilma prefiksita verbid nagu: *очнуться, колыхнуться, ринуться, очутиться* ei oma imperfektiivse aspekti vorme. Kõik need verbid on perfektiiivse aspekti verbid oma leksikaalse tähenduse poolest ning on üheaspektilised. (Averjanova 1966: 14–15)

Sobilik on mainida ka selliseid liikumisverbe, mis ilma prefiksita abita viitavad liikumisteele, sellistes tegusõnades on liikumistee juba silmas peetud ilma prefiksita, ning selliste verbide juures kõlab selline küsimus nagu „kuhu“ või „mis suunas“ loomuliku küsimusena. Vene keeles, näiteks, on 14 imperfektiivset verbipaari, nendel on ümberpaigutamise või liikumise tähendus ning need on järgmised: *идти – ходить, бежать – бегать, ехать – ездить, лететь – летать, плыть – плавать, тащить – таскать, катить – катать, нести – носить, вести – водить, везти – возить, ползти – ползать, лезть – лазить (лазать), брести – бродить, гнать – гонять*. Nagu juba öeldud, nendes verbides ei ole kasutatud ühtegi prefiksit, esimene paar nendest eeldab suunatud liikumist. See fakt on tähelepanu väärt (KRG 1989: 270).

Pean küsitavaks, kas saab prefikseid üldsegi käsitleda eraldi ja nimetada kas eesti keele abisõnu või vene keele verbiprefikseid nn satelliitideks. Kui põhimõtteliselt võib ette kujutada, näiteks, inglise keele verbi ja nn satelliiti eraldi (nt verb *to come out*), vene keeles siis pole see võimalik, sest lisaks sellele, et sõnas *выйти*, *вы-* on mitte eraldatav verbiprefiks, see verb on ainult ja üksnes tervikuna käsitletav, sellepärast, et *вы-* on morfeemi osa.

Selliseid näiteid on ka inglise keeles - kui mõelda sellistele verbidele nagu *to enter*, millel nn satelliiti (mis võiks vihje anda suuna kohta) verbi juures ei ole, siis tõlkides seda tegusõna mistahes keelde – kas eesti või vene – saame vastavalt *sisse tulla* ja

soõmu, kusjuures suunda näitavateks elementideks on eesti keele abisõna ning vene keele mitte eraldatav verbiprefiks. Samal ajal tegusõna *to enter* saab ka edukalt tõlkida eesti keeles olemas oleva verbiga *sisenema*, mis ei nõua ühtegi abisõna täpsustamiseks. Selline väike näide laseb oletada, et tegelikult ei ole satelliidi- ja verbikeelteks jagunemine absoluutne reegel.

4. Liikumisteed väljendavad verbisatelliidid eesti keeles ja nende tõlkevasted vene keeles

Siin esitan praktilisi näitelauseid, laused on kogutud eri žanrite ilukirjandusest, eesti keeles ilukirjandusest ja nende raamatute vastavatest tõlkeist.

Selles töö osas näitan eesti abimäärsõnu ja vene verbiprefikseid rasvases kirjas, et lugejal oleks kergem neile tähelepanu pöörata ning vastavusi näha. Vaatluse all on 17 erinevat liikumist näitavat eesti keele abimäärsõna.

Materjali kogumise käigus leidis ka palju näitelauseid, mis ei vasta otseselt töö eesmärgile, kuid näitavad erinevaid tõlkimisvõimalusi. Töö lisas pakun need näited.

4.1. Välja

Eesti abimäärsõna *välja* on võrdne vene verbiprefiksiga „*вы-*“. *Välja* on üks produktiivsemaid abimäärsõnu eesti keeles, see vastab ka vene prefiksile „*вы-*“ nendes verbides, mis kannavad ülekantud tähendust, näiteks *välja mõelda* – *выдумать*.

- 1) „Ja kandlemängija võttis Looja häält kuulda ning läks välja inimeste juurde“ – «И музыкант повиновался голосу Творца и пошёл к людям.» (Tammsaare 1998, 3: 152)
- 2) „Aidast välja tulles...“ - «**Выйдя** из амбара...» (Tammsaare 2007: 5)
- 3) „...tormas poeg uksest välja.“ – «...**выбежал** из дома.» (Tammsaare 2007: 8)
- 4) „...sõitis ta linnast välja öösel koju...“ – «...он **выехал** из города и к ночи добрался до дома.» (Tammsaare 2007: 4)

- 5) „...ja tahtis **välja minna**...“ – «...и уже хотел было **выйти**...» (Tammsaare 2007: 71)
- 6) „Ja kui nüüd eit **välja läks**...“ – «И как только старуха **вышла**...» (Tammsaare 2007: 130) (Tammsaare 1998, 3: 137)
- 7) „...sõitis ta linnast välja öösel koju...“ – «...он выехал из города и к ночи добрался до дома.» (Tammsaare 2007: 4)
- 8) „... ja rüütel Kuuno **välja** astus.“ (Bornhöhe 2005: 40) – «... и **вышел** рыцарь Куно.» (Bornhöhe 2005: 37)
- 9) „... lehestikust **välja** astudes“ (Bornhöhe 2005: 49) – «... **выходя** из беседки.» (Bornhöhe 2005: 48)
- 10) „Sõnumitooja **läks välja**.“ (Bornhöhe 2005: 87) – «Вестник **вышел**.» (Bornhöhe 2005: 88)
- 11) „... Eestimaalt vabalt **välja minna**, kuhu tahab.“ (Bornhöhe 2005: 90) – «... свободно **покинуть** эстонскую землю и отправиться куда угодно.» (Bornhöhe 2005: 92)
- 12) „Me peame **välja tungima**...“ (Bornhöhe 2005: 94) – «Мы должны **сделать вылазку**...» (Bornhöhe 2005: 98)
- 13) „... jättis Matteus oma õpilased sinnapaika ning **ruttas välja**...“ (Kippel 2008: 26) – «... Маттеус тотчас же покинул своих учеников и **поспешил во двор**...» (Kippel 2006: 26)
- 14) „Ise ta **tuli** aga viimasena välja...“ (Kippel 2008: 43) – «Сам он **покинул** судно последним...» (Kippel 2006: 45)

4.2. Sisse

Järgnevates näidetes on esitatud abimäärsõna *sisse*, mis saab olla tõlgitud vene keelde erineval moel eri prefiksite abil. Kõne all olevate näidete põhjal ei saa võrrelda seda

abisõna mingi ühe määratud vene prefiksiga. Saab öelda, et abimäärsõna *sisse* vastab vene prefiksitele «*в*», «*во-*», kuid on ka teisi võimalusi.

- 15) „...oma poega nägi üle läve **sisse astuvat**.“ – «...увидела сына, переступающего через порог.» (Tammsaare 2007: 84)
- 16) „Roni siitsamast **sisse**.“ – (Eduard Bornhöhe, 2005: 60) – «Влезай прямо сюда.» (Bornhöhe 2005: 59)
- 17) „Siis langes tükk katust **sisse**.“ (Eduard Bornhöhe, 2005: 74) – «Но тут обрушилась часть крыши.» (Bornhöhe 2005: 74)
- 18) „Valju mürinaga kukkus katus **sisse**“ (Bornhöhe 2005: 74) – «С грохотом провалилась вся крыша.» (Bornhöhe 2005: 74)
- 19) „... kust vesi võis kohisedes **sisse voolata**.“ (Kippel 2008: 34) – «... в которую с шумом устремлялась вода.» (Kippel 2006: 36)
- 20) „... kust vesi hakkas kohisedes **sisse voolama**.“ (Kippel 2008: 35) – «... в которую яростно хлынула вода...» (Kippel 2006: 36)
- 21) „... vesi hakkas pragudest **sisse tungima**.“ (Kippel 2008: 43) – «... вода хлынула в щели.» (Kippel 2006: 45)
- 22) „... rüütlid on sealt **sisse murdnud**.“ (Kippel 2008: 122) – «... рыцарям удалось ворваться в крепость.» (Kippel 2006: 134)

4.3. Ära

Eesti abimäärsõna *ära* on üks produktiivsemaid eesti keele verbide moodustamisel. Näited allpool illustreerivad päris hästi selle afiksaaladverbi venekeelseid vasteid. Antud abimäärsõna saab tõlkida vene prefiksitega „*у-*“ ja „*от-*“, kuid samuti saab kasutada vene määrsõnu „*прочь*“ või „*вон*“. Sellisel juhul lisandub ka perfektiivsuse aspekt, mis vastab verbides ülekantud tähendusega vene prefiksile „*про*“. Näiteks: *Kes targemat otsib, see mingi jaanitulelt ära*. – *Кто ищет чего посерьёзнее, пусть уходит с янова огня* (Tammsaare 2007: 64).

- 23) „...sest enne sõitsite **ära**.“ – «...потому что уехали.» (Tammsaare 2007: 66)

- 24) „Seda olen ma isegi vahel mõelnud, et ma peaks õige sinu juurest **ära** minema.“ – «Я и сам иной раз думаю, что мне следует **уйти** от тебя.» (Tammsaare 2007: 103) (Tammsaare 1998, 3: 113)
- 25) „Kust rahvas kaunist linnulaulu leiaks, kui linnud minu maharaiumise pärast meie maalt **ära põgeneksid?**“ – «Где люди смогут послушать прекрасное пение, если ты меня срубишь и соловьи **улетят** из наших краёв?» (Kreutzwald 1997: 44-45)
- 26) „**Ära** sõites vaatas Emiilia veel paar korda tagasi.“ (Bornhöhe, 2008: 50) – «**Отъехав**, Эмилия оглянулась ещё раз-другой.» (Bornhöhe 2005: 48)
- 27) „... **ära minnes**...“ (Kippel 2008: 20) – «... **уходя**...» (Kippel 2006: 19)
- 28) “Seepärast ei tohtinud keegi **ära minna**” (Pervik 2013: 10) – « Поэтому никто не смел **покидать** судно.» (Pervik 2011: 11)

4.4. Alla

Abimäärsõna *alla*, kui see lisandub liikumisverbidele, näitab horisontaalset liikumist allapoole. Üsna keeruline on siduda seda abisõna mõne kindla vene verbiprefiksiga, tõlkimine sõltub sellistel puhkudel kontekstist ning tõlkeks on mitmeid võimalusi. Mitmel puhul võib tõlkida lihtsalt, kasutades vene määrsõna *вниз*.

- 29) „Ta tahtis praegu hakata mööda redelit **alla minema**...“ – «Хозяин только собрался было **спуститься вниз**...» (Kreutzwald 1997: 63-64)
- 30) „Kärmesti **laskus** nüüd Meelis **alla**...“ (Kippel 2008: 7) – «... Мээлис быстро **спустился на землю**.» (Kippel 2006: 5)
- 31) „... **rutta** nobedasti vallilt **alla** varjule!“ (Kippel 2008: 9) – «Скорее **уходи** с вала...» (Kippel 2006: 7)
- 32) „Nõnda suurelt kõrguselt **alla langedes**...“ (Kippel 2008: 13) – **Падая** в своей железной броне с такой высоты...» (Kippel 2006: 11)
- 33) „Rüütel tuikus ja **kukkus** siis linnuseservalt raudrüü ja vaskse kilbi koliseses **alla**, murdes seejuures sääreluu.“ (Kippel 2008: 17) – «Рыцарь дёрнулся и, громыхая своими железными доспехами и медным шлемом, **рухнул** с крепостной стены **вниз**, сломав при этом ногу.» (Kippel 2006: 16)

- 34) „... siis tulen ma ise **alla!**“ (Kippel 2008: 19) – «... то я сам спущусь к вам!» (Kippel 2006: 18)
- 35) „... liikus Lembitu koos nendega linnusenõlvakult **alla**... „ (Kippel 2008: 19) – «... Лембиту вместе с ними стал спускаться по склону холма...» (Kippel 2006: 18)
- 36) „Küll aga kargasid mitmed rüütlid ja raudhamedes Riia kaupmehed ise oma laevadelt saarlaste sekka **alla**.“ (Kippel 2008: 32) – «Между тем многие рыцари и рижские купцы в железных рубахах сами стали прыгать со своих кораблей прямо на островитян.» (Kippel 2006: 33)
- 37) „Laevade mastid leegisesid aga otsekui küünlad ning langesid siis mürinaga **alla**...“ (Kippel 2008: 37) – «Мачты кораблей пылали как свечи, а потом с грохотом падали...» (Kippel 2006: 38)
- 38) „Need õõtsusid üles ja **alla**...“ (Kippel 2008: 56) – «Они колыхались вверх и **вниз**...» (Kippel 2006: 59)
- 39) „... hakkas sealt mööda kivitreppe **alla** laskuma.“ (Kippel 2008: 57) – «... начал спускаться в неё по каменной лестнице.» (Kippel 2006: 60)
- 40) „Tulnud mööda seda salajast trepikäiku **alla**...“ (Kippel 2008: 57) – «Сойдя по потайной лестнице **вниз**...» (Kippel 2006: 60)

4.5. Üles

Abimäärsõna *üles* annab verbidele ülespoole liikumise tähenduse, sageli tõlgitakse vene määrsõnadega *вверх, наверх*.

- 41) „...tõstis neiu oma silmad üles ja vastas...“ – «девушка подняла глаза и сказала...» (Tammsaare 1998, 3: 158)
- 42) „... siis üles päikese poole virvendas.“ – «...то поднималась к солнцу.» (Tammsaare 1998, 3: 150)
- 43) „Vanamees, **tõuse** õige **üles**...“ – «Старик, **вставай**...» (Tammsaare 2007: 129) (Tammsaare 1998, 3: 137)
- 44) „Vanemad tõusid **üles** ja astusid õue...“ (Bornhöhe, 2005: 88) – «Старейшины встали и вышли.» (Bornhöhe 2005: 90)

- 45) „Ta arvas, et nad lakas alles magavad, ja ronis mööda redelit üles.“ – «Думая, что они заспались, на сеновале, он приставил лестницу к стене и полез наверх.» (Kreutzwald 1997: 62-63)
- 46) „... püüdsid nende varal üles pihttara servale ronida.“ (Kippel 2008: 12) – «... пытались по ним взобраться на самый верх бревенчатой ограды.» (Kippel 2006: 11)
- 47) „... ning hakkasid mööda linnusevalli nõlvakuid üles ronima.“ (Kippel 2008: 12) – «... и устремились по склонам холма наверх.» (Kippel 2006: 11)
- 48) „... sest ühes paigas oli ordurüütleid üsna tihedalt ja paksult juba üles ronimas.“ (Kippel 2008: 13) – «... потому что в одном месте орденские рыцари плотной, сплошной массой уже взобрались на самый верх.» (Kippel 2006: 12)
- 49) „Korra oli juba üks päratu pikk raudrüütel suutnud üles linnuseseinale ronida...“ (Kippel 2008: 16) – «Одному высоченному рыцарю удалось вскарабкаться на стену городища.» (Kippel 2006: 15-16)
- 50) „Pärast seda läksid nad ka üles rüüstatud kantsi...“ (Kippel 2008: 20) – «После этого они пошли наверх в опустошённую крепость...» (Kippel 2006: 20)
- 51) „Kui ragisev leek üles taeva poole tõusis...“ (Kippel 2008: 38) – «Когда пламя с треском взвилось к небу...» (Kippel 2006: 39)
- 52) „Need õõtsusid üles ja alla...“ (Kippel 2008: 56) – «Они колыхались вверх и вниз...» (Kippel 2006: 59)

4.6. Mööda

Sellele abimäärsõnale on väga iseloomulik vaste vene prefiksiga *про-*, mitte üksnes liikumisverbides, vaid ka ülekantud tähendusega verbide puhul, näiteks, — *Прошло много времени – palju aega läks mööda*. Seda abimäärsõna kasutatakse päris harva, tihedamini võib näha analoogilist eessõna *mööda*. Saab öelda näiteks *kõnnin mööda tänavat* — *шагаю по улице*.

- 53) „Nad lootsid nüüd üsna kerge vaevaga neist raudrüütlitega täiskuhjatud suurtest laevadest mööda pääseda.“ (Kippel 2008: 39) – «Они надеялись, что теперь

им нетрудно будет **проскользнуть мимо** больших кораблей со множеством железных рыцарей на борту.» (Kippel 2006: 40)

54) „Üks punase suletutiga nool **läks** Meelise silmnäo eest vihisedes **mööda** ja lõi laksudes laevamasti.“ (Kippel 2008: 40) – «Одна стрела с красным опереньем **просвистела** у самого лица Мээлиса и вонзилась в мачту.» (Kippel 2006: 42)
Selle lause kohta saaks ütelda, et tõlkija valis kõrge stiili sõna vene keelde tõlkimiseks, kuid eesti „mööda“ sõnul on minu meelest ikka vastutav vene «**про-**»

4.7. Läbi

Abisõna *läbi* näitab liikumist läbi mingi ruumi. Sellel abisõnal on iseloomulik vaste vene keeles, vastab prefiksile «про-», mitte üksnes liikumisverbides, vaid ka ülekantud tähendusega verbide puhul, annab ka juurde perfektivsuse aspekti: „**läbi elada**“ — «**прожить**», „**läbi lugeda**“ — «**прочитать**».

55) „Terve ilma **rändas** ta **läbi**...“ – «Он **объехал** весь свет...» (Tammsaare 1998, 3: 152)

56) „Jaanipäev oli Kõrboja nõmmedest ja hoonetest kui mingisugune maru **läbi käinud**.“ – «Яанов день **пронёсся** над вересковой пустошью и усадьбой Кырбоя точно жестокий ураган.» (Tammsaare 2007: 77)

57) „Ilma pead pööramata **sammus** ta omade keskelt **läbi** ja uksest välja, teised vaikselt võõrastusega ta kannul.“ (Eduard Bornhöhe, 2005: 98) – «Твёрдым шагом **прошёл** он сквозь толпу своих воинов, направляясь к выходу. Остальные с молчаливым удивлением последовали за ним.» (Bornhöhe 2005: 102)

58) „Laev, millel asus Lembitu poeg Meelis, oli üks viimaseid, mis karide vahelt **läbi pääses**.“ (Kippel 2008: 40) – «Корабль, на котором находился Мээлис, сын Лембиту, одним из последних **выбрался** из устья реки.» (Kippel 2006: 41)

59) „... kust neil enam polnud võimalik **läbi raiuda**.“ (Kippel 2008: 100) – «... из которого им уже было не **вырваться**.» (Kippel 2006: 109)

4.8. Eemale

Sellel abisõnal on vaste vene prefiksites «*om-*» ja «*omo-*».

„...aga Rein läks siis kõigest sellest **eemale**, mis seda vana logu meelde tuletas...“ – «но потом Рейн отошёл от всего, что напоминало об этой развалине.» (Tammsaare 2007: 29)

60) „...ning kui nad nõnda kahekesi kaldast **eemale** aerutasid, keset järve ujusid...“ – «...и когда они потом, отчалив, выгребли на середину озера...» (Tammsaare 2007: 54)

61) „Kivimäele jõudes läksid jaanitulelised **eemale** metsa äärde...“ – «Когда они добрались до Кивимяэ, гости отошли в сторону, к лесу...» (Tammsaare 2007: 73)

62) “...ja kui kaugele härrastemajast **eemale** tohtisime minna“ – «и как далеко мы можем отходить от господского дома.» (Vilde 2006: 16-17)

63) „... hüpanud jällegi paar sammu **eemale**...“ (Kippel 2008: 56) – «Опять отскочив на несколько шагов...» (Kippel 2006: 60)

64) „Kõierunuja, kes uut just haarata oli tahtnud, hüppas **eemale**...“ (A. Pervik 2013: 84) – «Канатчик, который уже приготовился было схватить шулера, отскочил...» (A.Pervik 2011: 91)

4.9. Juurde

Autoril õnnestus üles leida vaid üks näide, milles *juurde* kasutatakse ikka verbi abisõna funktsiooniga.

65) „Kogu aeg tuli uusi haisid **juurde**...“ (A. Pervik 2013: 111) – «Акулы всё *прибывали*.» (A.Pervik 2011: 119)

4.10. Edasi

Sellele abisõnale on väga iseloomulikud vasted vene keeles määrõnades «*вперёд*» ja «*далее*». See on üks produktiivsemaid abisõnu eesti keeles. Mitmel puhul selle abisõna tõlge puudub. Vene keelde tõlgitud lausetes esineb ka liikumise algust rõhutavad elemente, saab väita, et seda abisõna mitmes lauses tõlgitakse topelt – prefiksi (*no-*, *ot-*, *pro-*) ja adverbiga (*далее*, *подальше*).

- 66) „Ja ainult pisut lendas ta **edasi**...“ – «Отлетев чуть **подальше**...» „Poiss ja liblikas“ (Tammsaare 1998, 3: 148)
- 67) „Ikka **edasi** tormasid poiss ja liblikas...“ – «Всё **дальше** мчались мальчик и бабочка...» „Poiss ja liblikas“ (Tammsaare 1998, 3: 150)
- 68) „Neiu sammus **edasi**...“ (Eduard Bornhöhe, 2005: 44) – «Эмилия пошла **дальше**...» (Eduard Bornhöhe 2005: 42)
- 69) „Jaanus sammus külatänaval **edasi**...“ (Eduard Bornhöhe, 2005: 52) – «Яанус зашагал **дальше** по деревне.» (Eduard Bornhöhe 2005: 50)
- 70) „Kõik nad tulid värviliste lippude lehvides, torude puhudes, hobuste hirnudes ja raua kolisesed julgelt **edasi**...“ (Kippel 2008: 31) – «С развевающимися пёстрыми знамёнами, под звуки труб, ржание лошадей и лязг железа всадники неслись **вперёд**...» (Kippel 2006: 33)
- 71) „Laev, millel Meeliski asus, liikus aga kindlakäelise vana tüürimehe juhtimisel otse **edasi**...“ (Kippel 2008: 34) – «Корабль, на котором находился Меелис, шёл прямо **вперёд**...» (Kippel 2006: 35)
- 72) „Ta ujus otsekui puurist pääsenud lind **edasi** vabaduse poole.“ (Kippel 2008: 41) – «Как птица, вырвавшаяся из клетки, оно понеслось **вперёд**, к свободе.» (Kippel 2006: 42)
- Mina väitaksin seda, et „edasi“ on küll tõlgitud vene sõnaga «вперёд», mis eesti „edasi“ tähendabki, kuid lisaksin ka seda, et see andis ka juurde vene prefiksi «по-».
- 73) „Nüüd aga ei sõidetud enam purjede abil **edasi**, vaid mehed surusid ainult mõladele.“ (Kippel 2008: 47) – «Теперь корабли шли уже не под парусами, а на вёслах.» (Kippel 2006: 49)
- 74) „Mida enam laevad **edasi** liikusid...“ (Kippel 2008: 47) – «Чем **дальше** плыли корабли...» (Kippel 2006: 50)
- 75) „Astunud mööda laevalage paar sammukest **edasi**...“ (Kippel 2008: 49) – «Пройдя по палубе всего несколько шагов...» (Kippel 2006: 51)
- 76) „Jäi ainult umbropsu **edasi** minna...“ (Kippel 2008: 55) – «Оставалось только идти, наугад...» (Kippel 2006: 58)
- 77) „... ning hakkas **edasi** rändama...“ (Kippel 2008: 65) – «... и пошёл **дальше**...» (Kippel 2006: 70)

78) „... liikus Meelis sealt **edasi** alles siis...“ (Kippel 2008: 72) – «... и двинулся только тогда...» (Kippel 2006: 78)

79) „... valged pilvesõõrad aeglaselt **edasi** liikusid.“ (Kippel 2008: 103) – «... медленно плыли белые стада облаков.» (Kippel 2006: 113)

4.11. Maha

Tõlkijad sageli kalduvad tõlkima abisõna „maha“ nagu «на землю» sellel põhjusel, et see näitab samamoodi nagu «земля» (maa) sisseütlevas käändes, mis vastab küsimusele «куда?» (kuhu?), „maha“ — «в землю». Kuid selline variant on õigustatud, võttes arvesse nende sõnade semantilist sarnasust.

80) „Nukralt istus poiss **maha** ja hakkas kibedasti nutma...“ – «Грустный, сел мальчик **на землю** и горько заплакал...» „Poiss ja liblikas“ (Tammsaare 1998, 3: 150)

81) „Tõrvatünn oli juba varda otsast **maha** kukkunud...“ – «Смоляная бочка уже свалилась с шеста...» (Tammsaare 2007: 60)

82) „Kahvatades nõtkus Jaanus põlvili poisi kõrvale **maha**.“ .“ (Bornhöhe, 2005: 53) – «Яанус побледнел и опустился на колени около мальчика.» (Bornhöhe 2005: (lk. 51)

83) „Õnnetu kukkus raskelt **maha**.“ (Bornhöhe, 2005: 71) – «Рыцарь тяжело повалился **на землю**.» (Bornhöhe 2005: 71)

84) „Tasuja astus kivilt **maha** ja läks telki.“ (Bornhöhe, 2005: 85) – «Тасуя соскочил с камня и вошёл в шатёр.» (Bornhöhe 2005: 87)

85) „... ning langesid siis jõuetult **maha**.“ (Kippel 2008: 14) – «... и бессильно падали на землю.» (Kippel 2006: 13)

86) „Ta kukkus küll korraks mütsatades **maha**...“ (Kippel 2008: 93) – «Он грохнулся наземь...» (Kippel 2006: 101)

87) „... kuid veel pikemaid teekondi oli ta **maha** käinud.“ (Kippel 2008: 103) – «... но Мээлису случалось совершать и не такие путешествия.» (Kippel 2006: 112)

4.12. Ligemale

See abisõna esineb ilukirjanduses liiga harva, et saaks mingeid üldistusi või järeldusi teha.

88) „Tulge ligemale!“ (Eduard Bornhöhe, 2005: 78) – «Подойди поближе!» (Eduard Bornhöhe 2005: 79)

Tõlgitakse vene mäarsõnaga «поближе» nagu siin näites on näha.

4.13. Minema

Hästi imelik ja huvitav, et see verb (minema — *уходить*) saab ka olla abimäarsõnaks, mis annab juurde liikumise suuna aspekti. Oma semantika ja funktsiooni järgi sarnaneb see abisõnaga „ära“ (vene keeles oleks mäarsõna «прочь»). „Minema“, ei saa muidugi anda juurde perfektivsuse aspekti nagu „ära“. See sõna annab suurema emotsionaalse varjundi ja momentaansuse tunde, kuid ka kindlameelsuse ja liikumise stiihilisuse. Saab ka vastata vene prefiksile «у-»

89) „Selle otsusega ratsutas käskjalg **minema**.“ (Bornhöhe 2005: 93) – «Выслушав это решение, гонец ускакал.» (Bornhöhe 2005: 95)

90) „... kuidas võõras vägi neilt riisunud varaga **minema läks**. (Kippel 2008: 22) – «... как уходит вражеское войско с награбленным добром.» (Kippel 2006: 22)

91) „Kao, mine minema...“ (Kippel 2008: 66) – «Уходи прочь, убирайся...» (Kippel 2006: 71)

92) „... ja läks saajatades **minema**.“ (Kippel 2008: 80) – «... и удалился, бормоча проклятия.» (Kippel 2006: 87)

93) „Murtud mehena lonkis Lühike Aadam **minema**.“ (Pervik 2013: 116) – «Совершенно сломленный, Адам Коротышка побрёл прочь.» (Pervik 2011: 125)

94) „Arabella, kao koos oma rändajaga sealt **minema!**“ (Pervik 2013: 119) – «Арабелла, выметайся со своим путешественником.» (Pervik 2011: 127)

95) „Lähme minema, enne kui hilja!“ (Pervik 2013: 172) – «Уйдём пока не поздно!» (Pervik 2011: 185)

96) „Lähme minema!“ (Pervik 2013: 176) – «Давай уйдём!» (Pervik 2011: 189)

97) „**Minema** lendas ka Paolita õlgu katnud rätik.“ (Pervik 2013: 193) – «Улетел в оркестр и прикрывавший плечи Паолиты платок.» (Pervik 2011: 208)

98) „Nad jõudsid välja samale õuele, kust hiljuti oli **minema** sõitnud mustlasevanker.“ (Pervik 2013: 205) – «Они вышли на тот же двор, с которого недавно отъехала цыганская кибитка.» (Pervik2011: 223)

4.14. Ümber

Analoogilised ees- ja tagasõna vene keelde saab tõlkida mäarsõnaga «вокруг». Erinevad tõlkimise variandid on võimalikud, see abisõna ei ole seotud mingi kindla vene prefiksiga.

99) „... ja äkilise ehmatusega pöördus noor rüütel **ümber**...“ (Bornhöhe, 2005: 95) – «... внезапно объятый страхом, молодой рыцарь повернул назад...» (Bornhöhe 2005: 98)

100) „Ta nägi, kuidas vaenlikud laevad püüdsid neid igast küljest **ümber** piirata.“ (Kippel 2008: 40) – «Он видел, как вражеские суда пытаются окружить их со всех сторон...» (Kippel 2006: 42)

101) „Mehed pidid aga olema nobedad, pidid selle ühendisköisi katki raiuma, et kogu laev ei läheks **ümber**.“ (Kippel 2008: 42) – «Мореходам пришлось поспешно рубить снасти, чтобы судно не опрокинулось.» (Kippel 2006: 44)

102) „... kivi pöördus **ümber**...“ (Kippel 2008: 56) – «... камень... повернулся...» (Kippel 2006: 59)

103) „... kivi end aeglaselt **ümber** pöörab.“ (Kippel 2008: 56) – «... камень медленно поворачивается.» (Kippel 2006: 60)

4.15. Lähemale

Koos selliste verbidega nagu „tulla“ ja jõudma“ saab tõlkida vene keelde verbiga «приближаться». Teised variandid on ka võimalikud. Autori meelest, saab seda abisõna tõlkida vene keelde kohamäärsõnana «ближе», näited üleval illustreerivad, mis viisil on võimalik tõlkida seda abisõna teisiti.

104) „... tuli nende kümme-kond meest veelgi **lähemale**...“ (Kippel 2008: 10) – «... человек десять из их стана вышли вперед...» (Kippel 2006: 8)

105) „Ja otsekui selle kartuse kinnituseks tuli nüüd üks neist meestest **lähemale**...“ (Kippel 2008: 44) – «И будто в подтверждение таких опасений, один из них подошёл к Мээлису...» (Kippel 2006: 46)

106) „... jõudis see kisa kord-korralt ikka **lähemale**...“ (Kippel 2008: 55) – «... голоса всё приближались...» (Kippel 2006: 58)

107) „... tulles kord-korralt ikka **lähemale**...“ (Kippel 2008: 56) – «... и постепенно всё приближались...» (Kippel 2006: 59)

4.16. Ringi

Seda abimäärsõna saaks ka tõlkida vene keelde kohamäärsõnadega «кругом», «вокруг». Tähelepanu väärt on see, et tõlkijad vältisid selle abisõna tõlkimist just niimoodi, nad leidsid ja kasutasid teisi võimalusi.

108) „...mehed jooksid seal oma raudrüü koliseses **ringi**...“ (Kippel 2008: 12) – «... бегали воины, звеня железными доспехами...» (Kippel 2006: 10)

109) „... mille juures tagaajajad kisades **ringi** jooksid...“ (Kippel 2008: 57) – «... вокруг которого вскоре с криком забегали преследователи...» (Kippel 2006: 60)

110) „Arabella kolas mööda laeva **ringi**...“ (Pervik 2013: 11) – «Арабелла бродила по судну» (Pervik 2011: 12)

111) „Puujalg ja Meremõrtsukas kakerdasid suurest hulgast rummist segastena mööda ruumi **ringi**...“ (Pervik 2013: 51) – «Деревянная Нога и Морской Убийца, ошалевшие от невероятного количества выпитого рома, спотыкаясь, бродили по залу...» (Pervik 2011: 64)

112) „Või arvad sa, et röövlitel lapsed mööda laeva **ringi** jooksevad?“ (Pervik 2013: 73) – «Что ж, по твоему, у пиратов ребятишки по судну бегают?» (Pervik 2011: 79)

113) „Nõelad kõrvus, hakkas Adalbert kõikuval kambüüsipõrandal **ringi** karglema...“ (Pervik 2013: 80) – «С иглами в ушах Адальберт принялся скакать по камбузу...» (Pervik 2011: 88)

- 114) „Arabella ja Hassan hulkusid niisama mööda laeva **ringi**.“ (Pervik 2013: 82) – «Арабелла и Хасан бродили по судну.» (Pervik 2011: 89)
- 115) „Ebausklikud röövlid sagisid ja sebisid kõik ärevalt **ringi**...“ (Pervik 2013: 85) – «Суеверные пираты возбуждённо суетились и бегали по палубе...» (Pervik 2011: 92)
- 116) „Ta luusis kogu aeg Hassani ja Arabella läheduses **ringi**...“ (Pervik 2013: 89) – «Он неустанно следил за Хасаном и Арабеллой, вертелся возле них...» (Pervik 2011: 96)
- 117) „Ta trampis mööda kajutit **ringi**...“ (Pervik 2013: 121) – «Он топтался по каюте...» (Pervik 2011: 129)
- 118) „...kes laevas niisama **ringi jalutas**...“ (Pervik 2013: 130) – «...он празднично шатался по судну...» (Pervik 2011: 138)
- 119) „Arabella tahtis Hassaniga kõikjal vabalt **ringi kõndida**...“ (Pervik 2013: 131) – «Ей хотелось свободно разгуливать с ним по судну...» (Pervik 2011: 146)
- 120) „... vaid liikus tasapisi ilma kindla suunata **ringi**.“ (Pervik 2013: 139) – «...она всё время перемещалась.» (Pervik 2011: 148)
- 121) „...mis purjetas sihitult kõigil meredel **ringi**...“ (Pervik 2013: 171) – «Он бороздил моря без всякой цели...» (Pervik 2011: 184)
- 122) „...röövlid trampisid **ringi**...“ (Pervik 2013: 193) – «...пираты топали ногами...» (Pervik 2011: 210)

4.17. Tagasi

See abisõna saaks olla tõlgitud vene keelde kohamäärsõnadega «обратно», «назад». See on küll üks produktiivsemaid abisõnu. Saab olla tõlgitud erinevalt, sõltudes raamatu stiilist, kontekstist, kuid ka tõlkija isiklikust maitsest.

- 123) „... tõmbusid nad aga kohe seda kuuldes **tagasi**...“ (Kippel 2008: 36) – «... но, слышав колокол, тотчас же отступили...» (Kippel 2006: 37)
- 124) „... astus Meelis kahtleva südamega jällegi kivi juurde **tagasi**.“ (Kippel 2008: 56) – «... Мээлис снова робко подошёл к камню.» (Kippel 2006: 59)
- 125) „... kui et ta laseks mul omalt maalt **tagasi** koju minna, kostis Meelis.“ (Kippel 2008: 59) – «... только бы он отпустил меня из своих земель домой, – ответил

Мээлис.» (Kippel 2006: 63) Nagu on siin päris hästi näha, predikatiivne osa üldse ei ole tõlgitud.

126) „... on ta suurelt sõjakäigult **tagasi** koju jõudnud...“ (Kippel 2008: 62) – «... вернулся ли он из большого похода...» (Kippel 2006: 66)

127) „... kuid pidanud pärast häbi ja alandusega **tagasi minema**.“ (Kippel 2008: 63) – «... но вынуждены были с позором отступить». (Kippel 2006: 68)

128) „... siis tule tagasi...“ (Kippel 2008: 74) – «... возвращайся ко мне...» (Kippel 2006: 81)

129) „... üle mere **tagasi lennates**...“ (Kippel 2008: 76) – «... перелетев обратно через море...» (Kippel 2006: 82)

130) „... ja lõpuks olid harjulased ning rävalased sunnitud **tagasi tõmbuma**.“ (Kippel 2008: 84) – «Но в конце концов воины Харьюмаа и Рявала были вынуждены отступить.» (Kippel 2006: 91)

131) „Nüüd ta läheb Astridi juurde **tagasi**!“ (Kippel 2008: 89) – «Теперь он вернётся к Астрид!» (Kippel 2006: 96)

132) „... pärast pikka vaheaega jälle **tagasi** koju jõuda.“ (Kippel 2008: 103) – «... после столь долгого отсутствия возвратиться домой.» (Kippel 2006: 112)

Järeldused

Siin toon leitud vastavusi eesti abimäärsõnade ja vene verbiprefiksitate vahel. See lõik sisaldab kokkuvõtlikult uurimuses saadud tulemusi.

- 1) „Välja“ on võrdne vene prefiksiga «вы-». „Välja“ on üks produktiivsemaid abimäärsõnu eesti keeles, see vastab ka vene prefiksile «вы-»
- 2) Saab öelda, et „sisse“ vastab vene prefiksitele «в», «во-», kuid on ka teisi võimalusi.
- 3) „Ära“ saab tõlkida vene prefiksitena «у-» ja «от-», kuid samuti saab kasutada vene määrsõnu «прочь» või «вон».

- 4) „Alla“. Päriskas on siduda seda abimäärsõna mingi kindla vene verbiprefiksiga, tõlkimine sõltub kontekstist ning annab eri võimalusi. Mitmel puhul saab olla tõlgitud lihtsalt vene määrsõnaga «вниз».
- 5) „Üles“ annab verbidele ülespoole liikumise tähenduse, sageli tõlgitakse vene määrsõnadega «вверх», «наверх».
- 6) „Mööda“ abimäärsõnal on hästi iseloomulik vaste vene prefiksiga «про-».
- 7) „Läbi“ abimäärsõnal on iseloomulik vaste vene keeles, vastab verbiprefiksile «про-».
- 8) „Eemale“ vastab vene prefiksile «от-» ja «ото-».
- 9) „Juurde“ on liiga harva esinev abisõna, et saaks mingeid järeldusi teha.
- 10) „Edasi“ abisõnal on hästi iseloomulikud vasted vene keeles määrsõnades «вперёд» и «дальше». Üks produktiivsemad abisõnu eesti keeles. Mitmel puhul selle abisõna tõlge puudub. Vene keelde tõlgitud lausetes esinevad ka liikumise algust rõhutavad elemente, saab väita, et seda abisõna mitmes lauses tõlgitakse topelt – prefiksi (по-, от-, про-) ja adverbiga (дальше, подальше).
- 11) „Maha“ vene keelde tõlgitakse «на землю».
- 12) „Ligemale“ esineb liiga harva, et saaks mingeid järeldusi teha.
- 13) „Minema“. Oma semantika ja funktsiooni järgi sarnaneb see abisõnaga „ära“ (vene keeles oleks määrsõna «прочь»). Saab ka vastata vene prefiksile «у-».
- 14) „Ümber“ – analoogilised ees- ja tagasõna saab vene keelde tõlkida määrsõnaga «вокруг».
- 15) „Lähemale“ saab tõlkida vene keelde kohamäärsõnana «ближе».
- 16) „Ringi“ saab tõlkida vene keelde kohamäärsõnadega «кругом», «вокруг».
- 17) „Tagasi“ saaks olla tõlgitud vene keelde kohamäärsõnadega «обратно», «назад». See on üks produktiivsemad abisõnu.

Kokkuvõte

Selles töös on uuritud liikumistee väljendamise võimalusi verbisatelliitide abil ning on tehtud katse kõrvutada ja analüüsida neid võimalusi võrdlevalt eesti ja vene keeles. Selleks on autor töötanud läbi paljud ilukirjanduse raamatud, tuues praktilisi näiteid ning püüdes üles leida sarnasusi, kuid ka erinevusi originaalis ehk eesti keeles kirjutatud tekstides ning vaadates, milliseid võimalusi leidsid vene keelde tõlkijad.

Praktilises osas on toodud suur hulk näiteid, mis illustreerivad võimalusi, mis viisil liikumisteed väljendatakse eesti keeles, kuidas saab tõlkida liikumise suuna väljendusvahendeid vene keelde.

Praktilisi näiteid otsides tuli autoril tutvuda originaalse eesti ilukirjandusega, sealhulgas romaanide, laste-, seikluskirjanduse- ning luulega. Nende materjalide põhjal on käesolevas bakalaureusetöös tehtud teatud oletused ja järeldused.

Autor peab oma bakalaureusetööd selles harus uurimistöö alguseks, samas lootes, et töö praktiline osa võiks teatud määral olla teistele selle valdkonna huvilistele abiks.

Selle töö eesmärgiks on olnud uurida, millised vastavused on eesti keele afiksaaladverbide ja vene keele verbiprefiksitate vahel, töö tulemusena on vastavused leitud.

„Välja“ on võrdne vene prefiksiga «вы-». „Sisse“ vastab vene prefiksitatele „в“, „во-“, kuid on ka teisi võimalusi. „Ära“ saab tõlkida vene prefiksitatega „у-“, ja „от-“, kuid samuti saab kasutada vene määrsõnu „прочь“ või „вон“. „Alla“ – raske on siduda seda abimäärsõna mingi kindla vene verbiprefiksiga, tõlkimine sõltub kontekstist ning annab eri võimalusi. Mitmel puhul saab olla tõlgitud lihtsalt vene määrsõnaga „вниз“. „Üles“ annab verbidele ülespoole liikumise tähenduse, sageli tõlgitakse vene määrsõnadega «вверх», «наверх». „Mööda“ abimäärsõnal on hästi iseloomulik vaste vene prefiksiga „про-“, „Läbi“ abimäärsõnal on iseloomulik vaste vene keeles, vastab verbiprefiksile „про-“, „Eemale“ vastab vene prefiksitatele „от-“, ja „ото-“, „Juurde“ on liiga harva esinev abisõna, et saaks mingeid järeldusi teha. „Edasi“ abisõnal on hästi iseloomulikud vasted vene keeles määrsõnades „вперёд“ и „дальше“, mitmel puhul

selle abisõna tõlge puudub. Vene keelde tõlgitud lausetes esineb ka liikumise algust rõhutavad elemente, saab väita, et seda abisõna mitmes lauses tõlgitakse topelt – prefiksi (*no-*, *от-*, *про-*) ja adverbiga (*дальше*, *подалее*). „Маха“ vene keelde tõlgitakse „на землю“. „Ligemale“ esineb liiga harva, et saaks mingeid järeldusi teha. „Minema“ sarnaneb oma semantika ja funktsiooni järgi sarnaneb abisõnaga „ära“ (vene keeles oleks mäarsõna „прочь“), kuid saab ka vastata vene prefiksile „у-“. „Ümber“ – analoogilised ees- ja tagasõna saab vene keelde tõlkida mäarsõnaga „вокруг“. „Lähemale“ saab tõlkida vene keelde kohamäarsõnana „ближе“. „Ringi“ saab tõlkida vene keelde kohamäarsõnadega „кругом“, „вокруг“. „Tagasi“ saaks olla tõlgitud vene keelde kohamäarsõnadega „обратно“, „назад“.

Kasutatud kirjandus

Antologia = Антология эстонской поэзии, 1999. Tallinn: Издательство «КПД». **Averjanova** = Аверьянова, А. П. 1966. «Лексическое и грамматическое значение префиксальных глаголов в современном русском языке» // Некоторые вопросы лексики и грамматики русского языка и методики его преподавания иностранцам. Выпуск III. Ленинград: Издательство Ленинградского университета 3-15.

Bornhöhe, E. 2008. Teine trükk. Tasuja. Tallinn: AS Kirjastus Ilo.

Bornhöhe = Борнхёэ, Эдуард 2005. Мститель (повесть из далекого прошлого эстонского народа). Переводчик Р. Трасс. Таллинн: Ило.

EKG II = Erelt M., Erelt, T., Ross, 1993. Eesti keele grammatika. Osa II: Süntaks, Lisa: kiri. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia Keele ja Kirjanduse Instituut.

EKG I = Erelt M., Erelt, T., Ross 1995. Eesti keele grammatika. Osa I: Morfologia sõnamoodustus. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia Eesti Keele Instituut

EKK = Erelt, M., Erelt, T., Ross, K., 2007. Eesti keele käsiraamat. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

EÕ = Eesti õigekeelsussõnaraamat 2006. Toimetanud T. Erelt Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Külmoja, jt. = Кюльмоя, И., Э. Вайга, С. Майе 2003. Краткий справочник по контрастивной грамматике эстонского и русского языков. Тарту: Tartu Ülikooli Kirjastus.

KRG = КРГ = Кртакая Русская грамматика. 1989. Белоусов, В. Н., И. И. Ковтунова, И. Н. Кручинина. Москва: Русский язык.

Kross = Кросс, Яни 2009. Мартов хлеб. Переводчик Ольга Самма. Таллинн: Eesti Kultuurikeskus vene entsüklopeedia.'

Kross, J. 2010. Keisri hull. Tallinn: Eesti Päevaleht.

Kippel = Киппель, Энн 2006. Мээлис (историческая повесть). Переводчик А. Тулик. Таллинн: Ило.

Kippel, Enn 2008. Meelis (Ajalooline noorsoojutt). Tallinn: По.

Kreutzwald = Крейтцвальд, Фридрих Рейнгольд 1997. Сказки. Переводчики: Е. Позднякова, В. Раммо, Н. Крамер. Таллинн: Kodumaa (Родной дом).

Obnorskij = Обнорский, С. П. 1948. Культура русского языка. Москва – Ленинград: АН СССР.

Pool, R., Pajusalu, R. 2012. Liikumissündmused eesti keele õppijate kirjalikes narratiivides. – Eesti ja soome-ugri keeleteaduse ajakiri 3–2, 153–182.

Päll E., Totsel E, Tukumtsev G. = Пяль, Э., Э. Тотсель, Г. Тукумцев 1962. Сопоставительная грамматика эстонского и русского языка. Tallinn: Eesti riiklik kirjastus.

Slobin, D. I. 1996. Two Ways to Travel: Verbs of Motion in English and Spanish – Grammatical constructions their form and meaning. Oxford: Clarendon press, 195–219.

Talmy URL = URL: <http://linguistics.buffalo.edu/people/faculty/talmy/talmy.html> (Vaadatud 31.03.2013).

Talmy, L., 2008. Lexical typologies // Language Typology and syntactic description. V. III: Grammatical Categories and the lexicon. Second edition. New York: Cambridge University Press. P. 66-168.

Tammsaare 1998, 1 = Таммсааре, Антон Хансен 1998. Правда и справедливость. Роман-эпопея. Т. 1. Варгамая. Переводчик Ольга Наэль. Tallinn: Издательство «КПД».

Tammsaare 1998, 2 = Таммсааре, Антон Хансен 1998. Правда и справедливость. Роман-эпопея. Т. 2. Индрек. Переводчик Ольга Наэль. Tallinn: Издательство «КПД».

Tammsaare 1998, 3 = Таммсааре, Антон Хансен 1998. Избранное. Т.1: Роман, миниатюры, новеллы, повесть. Tallinn: Издательство «КПД».

Tammsaare 2007 = Tammsaare, Anton Hansen 2007. Kõrboja peremees. Tallinn: Avita.

Veismann, A., Tragel, I. 2008. Kuidas horisontaalne ja vertikaalne liikumissuund eesti keeles aspektiks kehastuvad. – Keel ja Kirjandus 7, 515–530.

Vilde = Вильде, Эдуард 2006. Мои первые «полосатые» (Minu esimesed “tribulised”). Переводчик Леон Тоом. Таллинн: Издательство «КПД».

Vinogradov = Виноградов, В. В. 1986. Русский язык (грамматическое учение о слове). Изд. 3-е, доп. Москва: Высшая школа.

The direction showing satellites in Estonian motion verbs and their Russian counterparts. Summary

This bachelor's thesis' aim has been to tell in specific details about the motion verbs in Estonian language as well as to show how they can be possibly translated into Russian language.

There have been shown differences and similarities between the Estonian and Russian grammars correspondingly. In order to make one's best illustrating these aspects author has referred to the historical background of the first Estonian grammars published in the beginning of the seventeenth century. There has been also made an attempt to introduce thesis readers to Russian verbs prefixes, their using and structure.

The author had to work through a wide range of fiction including novels, adventure books, books for children and poetry. There was used a bulky amount of books available at the moment of writing the thesis.

Author has come to certain conclusions concerning Estonian motion verbs and their characteristic possible translations into Russian .The fact of absence of some certain correspondences between Estonian verb particles and verb prefixes in Russian was also stressed in cases where it was essential part of the conclusions.

Author takes the thesis for a modest but a good beginning in the practical issues of comparative linguistics and motion verbs and their comparison between Estonian and Russian languages.

Lisa

Alltoodud näidetes ei leidu liikumissuunda näitavaid abimäärsõnu, kuid need on olulised, sest demonstreerivad, kui mitmel erineval moel saab tõlkida liikumisverbe, kuidas vaatamata sellele, et eesti näidetes puuduvad abimäärsõnad, vene keelde laused said tõlgitud ikka erinevate prefiksitega, siia toodud näited näitavad rikkaid tõlkimise võimalusi.

Igas keeles on oma stilistika, oma idioomid, oma väljendid, mis enamikul juhul mitte kunagi kokku ei lange. Selle töö autor, eesti ilukirjandust lugedes vene keelde tõlgitud variantidega paralleelselt vaadates ja võrreldes, on selliste juhtumitega kokku puutunud, kus tõlkija tõlgib niiviisi, et tõlgitud fraasid, väljendid ning laused kõlaksid loomulikult selles keeles, millesse tõlge tehakse. Tõlkija peab juhinduma emakeele tunnetusest, valides tõlkevasted keeles, millesse tõlke teeb, või siis luues uusi väljendeid situatsioonist sõltuvalt, mis sobiksid kõige paremini ja kõlaksid mitte üksnes arusaadavalt, vaid ka loomulikult, ilusti ja ladusalt.

Näiteid:

133) „Kas siis lähen õige või?“ – «Так пойти мне?» (Tammsaare 2007: 133)
(Tammsaare 1998, 3: 140)

Siin lauses verbi „minema“ esimese isiku ainsuse preesensi vorm „lähen“ tõlgitud vene keelde infinitiiviga. Kui sõna-sõnalt seda tagasi eesti keelde tõlkida, saab siis lause „kas minna mul“, mis eesti keeles kasutamiseks ei sobi, kuid vene keeles kõlab üsna venepäraselt kõnekeeles kasutatava normi suhtes.

134) „... kas lähen vaatama või pööran ümber?“ (Bornhöhe 2005: 43) – «... пойти навестить его... или вернуться?» (lk. 41)

135) „Sa olid ju, **kui ma sisse astusin**, nii sügavas lugemises, et minu sammugi ei kuulnud.“ (Bornhöhe, 2005: 46) – «Ты ведь так увлёкся чтением, что даже не слышал моих шагов.» (lk. 45)

Siin fraas „**kui ma sisse astusin**“ vene versioonis on lihtsalt puudu.(!) Ilmselt, tõlkija arvas niiviisi, et seda ei ole vaja tõlkida.

136) „Ja kandlemängija läks rändajaga“ – «И музыкант последовал за путником» (Tammsaare 1998, 3: 154-155)

137) „Uus vaenuvägi on tulemas!“ (Kippel 2008: 38) – «Идёт новое вражеское войско!» (lk. 40)

Viimase näite kohta saab öelda, et „on tulemas“ tõlgiti samamoodi nagu lihtsalt „tuleb“ oleks võinud tõlgitud olla, kuid originaalne eesti „on tulemas“ on ikka emotsionaalsem ja kannab üle rohkem dramaatilist aspekti, samuti „on tulemas“ kannab üle ka liikumist protsessi, selle suhtes eesti originaal kõlab palju rikkam.

138) „...kui liblikas lendu tõusis...“ – «как вдруг с цветов вспорхнула бабочка...» (Tammsaare 1998, 3: 148)

139) „... nii et see lendu läks.“ (Bornhöhe 2005: 42) – «... так что та понеслась вскачь.» (lk. 40)

140) „Ükskord **on** ikka viimane päev...“ – «Когда-нибудь **приходит** и последний день...» (Tammsaare 1998, 3: 176)

141) „Eile **käisin** ju“, vastas Villu“

142) „Eile **käisid**, **mine** täna veel. Eile **olid** üksi, aga täna **on** ka teised järvel...“ (Tammsaare 2007: 22)

«Я же вчера гулял, - заметил Виллу.»

«Ну и что же, **погуляй** и сегодня. Вчера ты один **бродил**, а сегодня у озера народ **соберётся**...»

Üleval toodud lause põhjal saab hästi jälgida kuidas ühes lõigus mitu korda kasutatud verbid „käima“ ja „olla“ tõlgiti mitte üksnes originaalsest tekstist lähtudes vabalt (verb „käima“ tõlgitud verbiga „jalutama“), vaid ka verb „olla“ tõlgiti liikumisverbidega. See näite hästi näitab seda, kuidas isegi staatilist verbi „olla“ saab tõlkida liikumisverbiga.

143) „Ka Katku Villu **oli** täna metsas.“ – «**Пошёл** сегодня в лес и каткусский Виллу.» (Tammsaare 2007: 112) (Tammsaare 1998, 3: 121)

See lause illustreerib ka väga hästi seda, kuidas verb „olla“ tõlgitakse vene keelde liikumisverbiga, mitte selle põhjuse tõttu, et see tähendaks siin juhul mingit liikumist, vaid sellepärast, et rääkida tegelase ühes kohas viibimisest või pigem käimisest.

144) „Seda küll,“ ütles isa, „tema oli otsaga Tallinnas ja Tartus, Riias ja kis ta kus Venemaal.“ (Tammsaare 2007: 45) – «Всё это так, - согласился отец, - он везде успел побывать: и в Таллинне, и в Тарту, и в Риге, всю Россию исколесил.» (Tammsaare 1998, 3: 62)

145) „Mis ma siis kauaks“, ütles eit. „Minna ja tulla, muud ühti.“ – «Зачем же долго, – сказала жена. – Дойду и сразу обратно, только и всего.» (Tammsaare 2007: 130) (Tammsaare 1998, 3: 137)

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Roman Golubev

sünnikuupäev: 12.09.1984

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

LIIKUMISTEED VÄLJENDA VAD VERBISATELLIIDID EESTI KEELES JA
NENDE TÕLKEVASTED VENE KEELES

mille juhendaja on Raili Pool,

reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil,
sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse
tähtaja lõppemiseni;

- 1.1. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu,
sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja
lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega
isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 19.08.2015